

Žemės ūkio paskolų
garantijų fondas

2019 M.

METINIS PRANEŠIMAS

VADOVO ŽODIS

Pagrindinis Žemės ūkio paskolų garantijų fondo tikslas – padėti ūkio subjektams, neturintiems pakankamai įkeičiamo turto, finansinių išteklių, plėtoti, kurti verslą, modernizuoti ūkius bei įmones, gaminti konkurencingą produkciją, sudarant palankias skolinimosi sąlygas, siekti valstybės socialinių ir politinių tikslų įgyvendinimo, taikant novatoriškus ir efektyvius finansavimo modelius ir priemones. Bendrovė taip pat turi siekti pelningos veiklos ir išlikti finansiškai nepriklausoma. Nuolatinis tikslo siekimas tai kryptingas ėjimas link įsitvirtinimo, paslaugų plėtos, veiklos efektyvumo.

Bendrovę pripažinus nacionalinės plėtos įstaiga, buvo sudarytos galimybės Bendrovės veiklos plėtrai. Tai orientuoja Bendrovę į naujus iššūkius - plėtrą, naujų paslaugų teikimą, finansinio stabilumo užtikrinimą. Siekdami rezultatų aiškiai apsibrėžėme veiklos kryptis ir siektinus rezultatus. Tai patvirtina ir 2019 m. veiklos rezultatai. Pradėta įgyvendinti nauja finansinė priemonė – paskolų žemės ūkio technikai ir įrangai įsigyti, finansuojamų iš grąžintų ir grąžintinų lėšų, teikimas. Pagal šią priemonę žemdirbiams taikomos palankesnės finansavimo sąlygos įsigujant žemės ūkio techniką ir įrangą. Taip pat baigiama pasiruošti kitai priemonei – lengvatinių paskolų, finansuojamų iš grąžintų ir grąžtančių lėšų, teikimas pirmine žemės ūkio gamyba užsiimantiems ūkio subjektams. Šiai priemonei planuojama panaudoti 3,9 mln. Eur.

Džiaugiuosi, kad Bendrovė prisideda prie agroverslo plėtos ir skolinimosi patrauklumo, mažinant skolinimosi kaštus. Per ataskaitinį laikotarpį imantiems kreditus su garantija kompensuota 630 tūkst. Eur kredito įstaigoms sumokėtų palūkanų ir 347 tūkst. Eur garantinės įmokos, mokamos už teikiamas garantijas.

Bendrovės veikla finansiškai stabili ir patikima. 2019 m. Bendrovė dirbo pelningai ir uždirbo 71,6 tūkst. Eur grynojo pelno, nuosavo kapitalo grąža siekė 2,3 proc.

Tobulindami savo veiklą, daug dėmesio skiriame bendradarbiavimui su bankais, kredito unijomis ir ypač su žemdirbiškomis organizacijomis. Nuolat rengiami susitikimai, kurių metu teikiama naujausia informacija apie Bendrovės veiklą, aptariamos tolesnės bendradarbiavimo galimybės, plečiant kreditų rinką agroversle. Siekiame būti žemdirbių partneriu, dirbti profesionaliai ir atsakingai.

Bendrovė ir toliau sieks tobulinti savo veiklą ir siūlyti tokį produktą, kuris maksimaliai atitiktų žemdirbių poreikius.

UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo metinis pranešimas paruoštas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarime Nr. 1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo ir koordinuojančios institucijos paskyrimo“ nurodytus reikalavimus valstybės valdomoms bendrovėms.

Šiame metiniame pranešime UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas toliau vadinamas Bendrove.

PAGRINDINIAI DUOMENYS APIE BENDROVĘ

Bendrovės pavadinimas	UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas
Įregistravimo data	1997 m. lapkričio 26 d.
Bendrovės registras	VĮ Registrų centras
Įmonės kodas	124261860
Veiklos laikotarpis	neribotas
Teisinė forma	Uždaroji akcinė bendrovė
Galiojančių įstatų registravimo data	2018 m. sausio 9 d.
Įstatinis kapitalas	2,49 mln. Eur
Buveinės adresas	Blindžių g. 17, Vilnius
Telefono numeris	8 5 2608406
Fakso numeris	8 5 2608405
Elektroninio pašto adresas	info@garfondas.lt
Interneto tinklalapis	www.garfondas.lt

UAB ŽEMĖS ŪKIO PASKOLŲ GARANTIJŲ FONDO VEIKLOS KRYPTYS

Bendrovė yra valstybės įsteigta garantijų institucija, veikianti pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą, Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymą, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymą, Lietuvos Respublikos investicijų įstatymą, Lietuvos Respublikos nacionalinių plėtros įstaigų įstatymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 22 d. nutarimą Nr. 912 „Dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 17 d. nutarimą Nr. 1046 „Dėl pavedimo vykdyti nacionalinės plėtros įstaigos veiklą“, savo įstatus ir kitus teisės aktus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 4-1100 (nauja redakcija patvirtinta 2018-05-05 Nr.4-270) patvirtintais valstybės valdomų įmonių

vykdomų specialiųjų įpareigojimų nustatymo kriterijais, Bendrovė vykdo šiuos specialiuosius įpareigojimus:

- Finansinių priemonių įgyvendinimas ir administravimas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2016 m. rugpjūčio 31 d. nutarimu Nr.886 „Dėl įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos finansines priemones grąžintų ir grąžintinų lėšų panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Bendrovę paskyrė atsakinga už finansinių priemonių valdymą, administravimą ir lėšų apskaitą. Šios priemonės įgyvendinimui lėšos skirtos iš grąžintų lėšų bei sukauptų palūkanų ir kitų pajamų įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos finansines priemones. Bendrovė įgyvendina dvi finansines priemones: Paskolų portfelio garantijų teikimas ir Paskolų žemės ūkio technikai ir įrangai įsigyti teikimas. Finansinių priemonių įgyvendinimui ir jų administravimui skirta 6,3 mln. Eur.

- Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo administravimas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimu Nr.1523 „Dėl licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo nuostatų patvirtinimo“ Bendrovė įgaliota administruoti Licencijuotą sandėlių kompensavimo fondą. Šiame fonde yra sukaupta 0,5 mln. Eur, administravimo sąnaudos dengiamos pajamomis, gautomis iš kitų Bendrovės vykdomų veiklų. Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo lėšos nuo 2002 m. nenaudojamos ir laikomos Lietuvos valstybės išdo specialiojoje sąskaitoje. Bendrovė vykdo šio fondo lėšų apskaitą ir ruošia finansines ataskaitas.

Bendrovės veikla 2019 m. apėmė 4 pagrindines kryptis:

- individualių garantijų teikimas finansų įstaigoms ir finansinės nuomos (lizingo) bendrovėms;

- finansinių priemonių įgyvendinimas ir administravimas;

- valstybės pagalbos administravimas;

- licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo administravimas.

Finansinių priemonių įgyvendinimui įkurtas Paskolų fondas, kuris laikomas atskira finansine grupe Bendrovės sudėtyje. Paskolų fonde bei Licencijuotų sandėlių kompensavimo fonde naudojamos valstybės biudžeto lėšos, todėl jų apskaita vykdoma pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir veiklos apskaita ruošiama atskirai nuo Bendrovės metinio pranešimo.

Individualių garantijų teikimas kredito įstaigoms ir finansinės nuomos (lizingo) bendrovėms

Bendrovė teikia individualias garantijas:

- kredito įstaigoms,

- finansinės nuomos (lizingo) bendrovėms;

- piniginio reikalavimo dalinio apmokėjimo finansuotojams.

Bendrovė garantuoja finansų įstaigoms iki 80 proc. neatgautos paskolos dalies grąžinimą už Lietuvos Respublikoje veikiančiams ūkio subjektams, kurių veikla susijusi su žemės ūkiu, miškų ūkiu, maisto ūkiu, kaimo plėtra ir žuvininkyste (toliau – ūkio subjektai), suteiktas paskolas, skirtas investicijoms ir (ar) apyvartinėms lėšoms papildyti.

Bendrovė garantuoja finansų įstaigoms 100 proc. neatgautos paskolos dalies grąžinimą už VšĮ „Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra“ (toliau – Agentūra) suteiktas paskolas, skirtas žemės ūkio ir maisto produktų intervenciniams pirkimams vykdyti.

Bendrovė taip pat garantuoja finansinės nuomos (lizingo) bendrovėms iki 80 proc. neatgautos finansinės nuomos (lizingo) sutartyje nustatytos įsigyjamo turto kainos dalies sumokėjimą už ūkio subjektų perkamą gamybinę įrangą ir (ar) įrenginius.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo, reglamentuojančio Bendrovės veiklą, 2019 m. lapkričio mėn. pakeitimu Bendrovei suteikta teisė įgyvendinti naują produktą – individualių garantijų teikimas piniginio reikalavimo dalinio apmokėjimo finansuotojams. Taip pat šiuo pakeitimu padidintos galimybės teikiant garantijas lizingo bendrovėms – garantijos gali būti teikiamos lizingo būdu įsigyjant ne tik naują, bet ir naudotą žemės ūkio įrangą.

Individuali garantija suteikiama ne didesnei kaip 1,16 mln. Eur paskolai bei finansinės nuomos (lizingo) sutartyje nustatytos kainos daliai sumokėti. Bendra kelių garantijų suma, atsižvelgiant į grąžintas paskolų dalis, vienam ūkio subjektui negali viršyti 1,16 mln. Eur. Bendra lizingo garantijų suma, atsižvelgiant į grąžintas lizingo įmokas, vienam ūkio subjektui negali viršyti 1,16 mln. Eur.

Garantijų suma už Agentūrai teikiamas paskolas neribojama.

Garantijos teikiamos tik dėl tų paskolų, kurios skirtos finansiniu požiūriu komerciškai pagrįstiems ir kredituotiems projektams, atitinkantiems Bendrovės valdymo organų patvirtintus garantijų teikimo kriterijus, finansuoti.

Garantijų teikimas, kontrolė ir rizikos valdymas apspręstas Bendrovės garantijų rizikos valdymo politikoje.

Bendrovės prisiimamiems įsipareigojimams pagal garantijas suteikiama valstybės garantija. Prisiimti įsipareigojimai vienu metu negali viršyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto valstybės garantijų limitu. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2019 m. kovo 21 d. nutarimu Nr. 278 „Dėl valstybės garantijų ir uždarnosios akcinės bendrovės Žemės ūkio paskolų garantijų fondo ir uždarnosios akcinės bendrovės „Investicijų ir verslo garantijos“ įsipareigojimų pagal valstybės garantijas limitų“ Bendrovei suteikė valstybės garantijas už įsipareigojimus, prisiimtus 2019 ir ankstesniais metais, kurių suma vienu metu negali viršyti 179,02 mln. Eur. Bendrovės garantiniai įsipareigojimai kredito įstaigoms 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 79,45 mln. Eur (1 priedas).

Finansinių priemonių įgyvendinimas ir administravimas

Siekiant padidinti žemės ūkio ir kaimo verslo sektoriaus konkurencingumą bei sukurti verslo plėtrai palankesnes finansavimo galimybes srityse, kuriose finansavimas rinkos sąlygomis yra nepakankamas ar neoptimalus, Bendrovė nuolat ieško galimybių diegti naujas finansines priemones, sudaryti palankesnes skolinimosi sąlygas ūkio subjektams, taikant novatoriškus ir efektyvius modelius ir priemones prisiimtos rizikos ribose. Naujų finansinių priemonių taikymas padeda palankesnėmis sąlygomis gauti finansavimą verslo kūrimui ir plėtrai, skatina ne tik žemdirbių, bet ir smulkių ir vidutinių įmonių verslumą kaimo vietovėse, didina jų konkurencingumą ir svarbiausia – leidžia kurti ir išlaikyti darbo vietas kaimo gyventojams, didinti savo pajamas. Smulkiems ar šeimos ūkiams dėl didelių skolinimosi kaštų bei nepakankamų lėšų pirminiam įnašui ir turto užstatui sudėtinga gauti finansavimą iš kredito įstaigų. Todėl valstybės remiamos finansinės priemonės ypač reikalingos agrariniame sektoriuje.

2019 m. Bendrovė baigė vykdyti Paskolų fondo administravimą (finansinė priemonė vykdoma nuo 2009 m.) bei pradėta įgyvendinti nauja finansinė priemonė „Paskolų žemės ūkio technikai ir įrangai įsigyti, finansuojamų iš gražintų ir gražintinų lėšų, teikimas“.

Finansinių priemonių įgyvendinimui įkurtas Paskolų fondas, kuris laikomas atskira finansine grupe Bendrovės sudėtyje. Paskolų fonde naudojamos valstybės biudžeto lėšos, todėl jų apskaita vykdoma pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir veiklos apskaita ruošama atskirai nuo Bendrovės metinio pranešimo.

Valstybės pagalbos administravimas

Bendrovė administruoja valstybės pagalbos teikimą. Bendrovė priima sprendimus dėl valstybės pagalbos skyrimo, dalies garantinės įmokos ir dalies palūkanų kompensacijų dydžio.

Už garantijos suteikimą ūkio subjektai, imantys paskolas, moka Bendrovei garantinę įmoką. Dalis šios garantinės įmokos žemės ūkio subjektams kompensuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 3D-161 „Dėl dalies garantinio užmokesčio kreditų gavėjams kompensavimo taisyklių patvirtinimo“, 2007 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. 3D-412 „Dėl dalies garantinio užmokesčio ir palūkanų už kreditus, suteiktus su UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantija, kompensavimo žuvininkystės sektoriui taisyklių patvirtinimo“ ir 2012 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 3D-419 „Dėl dalies garantinio užmokesčio kompensavimo lizingu perkantiems subjektams taisyklių patvirtinimo“.

Dalis kredito įstaigoms sumokėtų palūkanų ūkio subjektams, paėmusiems paskolas su garantija iki 2010 m. sausio 1d., kompensuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 3D-160 „Dėl dalies palūkanų už investicinius kreditus,

paimtus nuo 2007 m. gegužės 1 d. ir suteiktus su UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantija, kompensavimo taisyklių patvirtinimo“.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 3D-877 „Dėl dalies palūkanų, sumokėtų už investicinius kreditus ir lizingo paslaugas, dėl kurių suteikta UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantija, kompensavimo taisyklių patvirtinimo“, buvo atnaujintas dalies palūkanų kompensavimas už investicines paskolas ir lizingo paslaugas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr.3D-691 „Dėl dalies kredito įstaigai sumokėtų palūkanų už trumpalaikiam ir (ar) biologiniam turtui įsigyti suteiktus kreditus ir (ar) kredito linijas su UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantija kompensavimo taisyklių patvirtinimo“, buvo pradėtas administruoti palūkanų kompensavimas kaimo vietovėje veikiantiems subjektams, paėmusiems paskolas ir (ar) kredito linijas trumpalaikiam ir biologiniam turtui įsigyti.

Garantinės įmokos ir palūkanų kompensacijoms lėšos buvo skirtos iš Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimo programos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir Bendrovės 2019 m. vasario 15 d. susitarimu Nr. 8P-19-044/5B-2019/6.

Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo administravimas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1523 „Dėl Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo nuostatų patvirtinimo“ Bendrovei pavesta administruoti Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondą. Bendrovė vykdo Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo lėšų apskaitą. Šio fondo lėšos (501,3 tūkst. Eur) laikomos Lietuvos valstybės išdo specialiojoje sąskaitoje. Laikinais laisvas Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo lėšas nustatyta tvarka valdo ir sprendimus dėl šių lėšų investavimo priima Lietuvos Respublikos Finansų ministerija.

Licencijuotų sandėlių kompensavimo fonde naudojamos valstybės biudžeto lėšos, todėl jų apskaita vykdoma pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir veiklos apskaita ruošiama atskirai nuo Bendrovės metinio pranešimo.

BENDROVĖS VEIKLOS STRATEGIJA, TIKSLAI IR JŲ ĮGYVENDINIMAS

Bendrovės misija – skatinti ekonominę žemės ūkio sektoriaus plėtrą bei alternatyvių verslų kūrimą kaimo vietovėse.

Vizija – tapti klientų ir partnerių pripažinta pažangia organizacija Lietuvoje, teikiančia kokybiškas ir rinkoje paklausias finansines paslaugas.

Pagrindinis tikslas – padėti ūkio subjektams, neturintiems pakankamai įkeičiamo turto, finansinių išteklių, plėtoti, kurti verslą, modernizuoti ūkius bei įmones, gaminti konkurencingą

produkciją, sudarant palankias skolinimosi sąlygas, siekti valstybės socialinių ir politinių tikslų įgyvendinimo, taikant novatoriškus ir efektyvius finansavimo modelius ir priemones. Bendrovė taip pat turi siekti pelningos veiklos ir išlikti finansiškai nepriklausoma.

Tikslui pasiekti buvo patvirtintas Bendrovės strateginis planas 2019-2021 m. (toliau – Strategija), kuriame išskiriama pagrindinė strateginė kryptis – palankesnių skolinimosi sąlygų sudarymas ūkio subjektams, neturintiems pakankamai užstato bei Bendrovės prisiimamos rizikos valdymas. Strateginei kryptčiai įgyvendinti numatyti keli tikslai:

- sudaryti palankesnes sąlygas gauti kreditų bei lizingo garantijas;
- suvaldyti prisiimtą riziką pagal garantijas;
- užtikrinti efektyvią Bendrovės veiklą.

Užsibrėžtiems tikslams sėkmingai įgyvendinti iškelti atitinkami uždaviniai.

Bendrovė ataskaitiniu laikotarpiu dirbo pelningai, grynasis pelnas sudarė 71,6 tūkst. Eur, grynasis pelningumas 10,7 proc.

Siekiant užtikrinti prisiimtų garantinių įsipareigojimų įvykdymą kredito įstaigoms bei finansinės nuomos (lizingo) bendrovėms, Bendrovė iš savo lėšų kaupia atidėjinius garantiniams įsipareigojimams vykdyti. Konkretų atidėjinių, skirtų garantinių įsipareigojimų vykdymui, dydį nustato Bendrovės valdyba. Bendrovės strategijoje numatyta, kad turimų atidėjinių garantiniams įsipareigojimams ir prisiimtos rizikos pagal garantijas rodiklis būtų ne mažesnis kaip 100 proc., o įvykdytų garantinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų santykis neviršytų 5 proc. 2019 m. gruodžio mėn. 31 d. turimų atidėjinių garantiniams įsipareigojimams ir prisiimtos rizikos pagal garantijas rodiklis siekė 103 proc., įvykdytų garantinių įsipareigojimų santykis su visomis per veiklos laikotarpį išduotomis garantijomis, t. y. blogų garantijų dalis, sudarė 1,33 proc.

Strateginiai tikslai ir jų rodikliai

	Strateginio tikslo matavimo rodiklis	Planuota rodiklio vertė 2019 m.	Faktinė rodiklio vertė 2019 m.
1.	Garantijų suma, mln. Eur	>20	21,8
2.	Turimų atidėjinių garantiniams įsipareigojimams ir prisiimtos rizikos pagal garantijas rodiklis, proc.	>100	103
3.	Veiklos pajamų ir turto santykis, proc.	6,0	5,3

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“

patvirtintais valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo nustatytais ataskaitų skelbimo terminais, visos finansinės ataskaitos (metinė ir tarpinė) yra skelbiamos Bendrovės interneto svetainėje.

Bendrovėje yra įdiegta efektyvi vidaus kontrolės sistema, kurios paskirtis – užtikrinti Bendrovės iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą taip, kad Bendrovė galėtų siekti veiklos saugumo ir stabilumo bei sukurtų patikimą finansinės ir valdymo atskaitomybės sistemą. Efektyvi vidaus kontrolės sistema užtikrina įstatymų, kitų norminių aktų, įvairių veiklos sričių politikų, numatytų planų, vidaus taisyklių ir procedūrų vykdymą, mažina nenumatytų nuostolių ir Bendrovės reputacijos bloginimo riziką.

Siekiant užtikrinti efektyvų investavimą srityse, kuriose finansavimas rinkos sąlygomis yra nepakankamas ir neoptimalus, bei siekiant skatinti gyvybingas investicijas Lietuvos Respublikos nacionalinės plėtros įstaigų įstatymu nustatyta, kad nacionalinės plėtros įstaigos (toliau – NPI) veiklą vykdys finansų įstaigos. Vadovaudamasi minėtu įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1046 „Dėl pavedimo vykdyti Nacionalinės plėtros įstaigos veiklą“ pavedė Bendrovei vykdyti NPI veiklą. Lietuvos banko 2019 m. sausio 7 d. sprendimu Nr. 241-1 Bendrovė įrašyta į Nacionalinių plėtros įstaigų sąrašą.

Bendrovė nuolat investuoja į veiklos efektyvumo didinimą. Sukurta tinkama vidaus informacinė sistema, kuri nuolat tobulinama, atsižvelgiant į veiklą reglamentuojančių teisės aktų pasikeitimus, optimizuojant procesus ir siekiant užtikrinti veiklos efektyvumą. Įdiegta garantijų apskaitos IT sistema leidžia automatizuotai atlikti pagrindines Bendrovės funkcijas – kreditų, garantijų apskaitą, projektų vertinimą, monitoringą, palūkanų kompensavimą ir kt. funkcijas. Taip pat įdiegta buhalterinės apskaitos programa, personalo, darbo laiko, darbo užmokesčio apskaitos programa. Nuo 2019 m. Bendrovėje įdiegta dokumentų valdymo programa „DocLogix“.

Bendrovės vidinėje aplinkoje nenustatyta reikšmingų aplinkybių, kurios keltų pavojų, įgyvendinant Bendrovės nustatytus strateginius tikslus bei siektiną viziją. Tačiau, siekiant užtikrinti efektyvesnę veiklą bei užtikrinti įmonės finansinį stabilumą, Bendrovė turi:

- didinti teikiamų finansinių paslaugų skaičių;
- plėsti valstybės pagalbos administravimo priemonių taikymą (skolinimosi kaštų mažinimas patrauklus ūkio subjektams, motyvuoja juos skolintis);
- stiprinti Bendrovės veiklos rizikos kontrolę ir rizikos valdymą;
- siekti kuo operatyviau teikti kokybiškas ir pažangias paslaugas savo klientams bei partneriams, trumpinti garantijos suteikimo laiką;
- siekti padidinti darbo efektyvumą. Tuo tikslu būtų naudinga toliau plėtoti vidinę informacinę sistemą, kas užtikrintų greitesnę ir efektyvesnę sprendimų priėmimą;

- didinti informacijos sklaidą, siekiant padidinti ūkio subjektų, besinaudojančių Bendrovės teikiamais finansiniais instrumentais, skaičių.

BENDROVĖS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR PERSONALAS

Valstybei priklauso 100 procentų Bendrovės akcijų. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai pavesta patikėjimo teise valdyti, naudoti akcijas ir disponuoti jomis. Bendrovės įstatinis kapitalas 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 2,49 mln. Eur. Jis padalintas į 860 paprastųjų vardinių akcijų, kurių vienos akcijos nominali vertė yra 2896,2 Eur.

2019 m. pabaigoje Bendrovė savų akcijų neturėjo ir per ataskaitinį laikotarpį jų neįsigijo.

Žemės ūkio paskolų garantijų fondo valdymo organai yra:

- visuotinis akcininkų susirinkimas,
- Bendrovės stebėtojų taryba – kolegialus priežiūros organas,
- Bendrovės valdyba – kolegialus valdymo organas,
- Bendrovės direktorius – Bendrovės vadovas.

Visuotinis akcininkų susirinkimas

Visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias Bendrovės valdymo organas, kurio kompetencija bei akcininkų teisės ir pareigos nustatytos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu. Visuotinio akcininkų susirinkimo teises įgyvendina Žemės ūkio ministerija kaip visų Bendrovės akcijų valdytoja.

Bendrovės stebėtojų taryba

Bendrovės stebėtojų tarybą sudaro 4 nariai ir ją renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Bendrovės stebėtojų taryba atsiskaito akcininkui. Bendrovės stebėtojų taryba sudaroma 4 metų kadencijai. Stebėtojų taryba patvirtinta Žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 3D-66. Stebėtojų tarybos nariai:

Virginija Žoštautienė – Žemės ūkio ministerijos Strateginių pokyčių valdymo grupės vadovė. Žemės ūkio ministerija - pagrindinė darbovietė; kitų vadovaujamų pareigų neatlieka; Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kodas 188675190, buveinė Gedimino pr.19, Vilnius;

Lina Liubauskaitė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Politikos įgyvendinimo grupės vyriausioji patarėja (pagrindinė darbovietė); kitų vadovaujamų pareigų neatlieka; Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kodas 188604574, buveinė Gedimino pr.11, Vilnius;

Dalius Darulis – nepriklausomas narys, UAB „Vilniaus vystymo kompanija“ valdybos pirmininkas (pagrindinė darbovietė); kitų vadovaujamų pareigų neatlieka; UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, kodas 120750163, buveinė Algirdo g. 19, Vilnius;

Sigita Seemann-Ignatjeva – nepriklausoma narė, kitos vadovaujamos pareigos:

UAB Best Finance direktorė ir valdybos pirmininkė (pagrindinė darbovietė); UAB Best Finance, kodas 304885975, buveinė Gedimino pr. 20, Vilnius;

UAB Jogos namai Tejomaja akcininkė ir vadovė, UAB Jogos namai Tejomaja, kodas 304406371, buveinė Šilo g. 49, Deguškės, Šalčininkų raj.

Stebėtojų tarybai vadovauja pirmininkė Virginija Žoštautienė (nuo 2019 m. balandžio 19 d.)

Stebėtojų taryba svarsto ir tvirtina Bendrovės veiklos strategiją, analizuoja ir vertina informaciją apie veiklos strategijos įgyvendinimą. Taip pat renka Bendrovės valdybos narius ir atšaukia juos iš pareigų, prižiūri valdybos ir Bendrovės direktoriaus veiklą. Stebėtojų taryba teikia visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepinimus ir pasiūlymus dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio, pelno (nuostolių) paskirstymo projekto bei sprendžia kitus su Bendrovės įstatuose ir visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimuose Stebėtojų tarybos kompetencijai priskirtus klausimus.

Stebėtojų tarybai atsiskaito vidaus auditorius.

2019 m. įvyko 5 Stebėtojų tarybos posėdžiai, kurių metu buvo svarstomas Bendrovės strateginis planas ir jo įgyvendinimas, Bendrovės 2019 m. metinis pranešimas ir finansinė atskaitomybė ir pelno paskirstymas. Stebėtojų taryba teigiamai įvertino Bendrovės valdybos ir vadovo veiklą. Taip pat patvirtintas vidaus auditoriaus darbo planas ir veiklos ataskaita.

Vadovaujantis Žemės ūkio ministro 2017 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-263 „Dėl valstybės valdomų bendrovių, kuriose Žemės ūkio ministerija yra 100 proc. akcijų valdytoja, nepriklausomo kolegialaus organo nario atlyginimo apmokėjimo tvarkos nustatymo“, už nepriklausomo kolegialaus organo nario veiklą mokamas ne didesnis kaip 200 Eur atlygis už vieną posėdį ir ne daugiau kaip už 5 posėdžius per kalendorinius metus. Iš viso 2019 m. Bendrovės nepriklausomiems Stebėtojų tarybos nariams išmokėta 2000 Eur.

Bendrovės valdyba

Bendrovės valdyba yra kolegialus Bendrovės valdymo organas, ją sudaro 5 nariai ir ją renka Bendrovės stebėtojų taryba. Stebėtojų taryba valdybą išrinko 2017 m. spalio 24 d.

Bendrovės valdybos nariai:

Vygantas Katkevičius, Valdybos pirmininkas – Žemės ūkio ministerijos Strateginių pokyčių valdymo grupės vyriausiasis patarėjas; Žemės ūkio ministerija – pagrindinė darbovietė; kitų

vadovaujamų pareigų neatlieka; Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kodas 188675190, buveinė Gedimino pr.19, Vilnius;

Saulius Jasius – Žemės ūkio ministerijos Tvarios žemės ūkio gamybos politikos grupės vyresnysis patarėjas; Žemės ūkio ministerija – pagrindinė darbovietė; kitų vadovaujamų pareigų neatlieka; Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kodas 188675190, buveinė Gedimino pr.19, Vilnius;

Dalia Kavoliūnienė – Žemės ūkio ministerijos Strateginių pokyčių valdymo grupės vyriausioji patarėja (valdybos narė nuo 2018 m. lapkričio 7 d.); Žemės ūkio ministerija – pagrindinė darbovietė; kitų vadovaujamų pareigų neatlieka; Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kodas 188675190, buveinė Gedimino pr.19, Vilnius;

Snieguolė Valiulienė – Žemės ūkio ministerijos 2-ojo Europos Sąjungos paramos skyriaus vyr. specialistė; Žemės ūkio ministerija – pagrindinė darbovietė; kitų vadovaujamų pareigų neatlieka; Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kodas 188675190, buveinė Gedimino pr.19, Vilnius

Alfredas Gustas – Žemės ūkio ministerijos Teisės ir personalo skyriaus vyriausiasis specialistas (valdybos narys nuo 2019-04-19). Žemės ūkio ministerija – pagrindinė darbovietė; kitų vadovaujamų pareigų neatlieka; Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos kodas 188675190, buveinė Gedimino pr.19, Vilnius.

Bendrovės valdyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 22 d. nutarimą Nr. 912 „Dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo“, kitais teisės aktais, Bendrovės valdybos darbo reglamentu, visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimais ir Bendrovės stebėtojų tarybos siūlymais.

Bendrovės valdybai vadovauja Bendrovės valdybos pirmininkas. Bendrovės valdybos veikla grindžiama kolegialiu klausimų svarstymu ir sprendimų priėmimu, o taip pat kolegialia atsakomybe už priimtus sprendimus. Už savo veiklą Bendrovės valdyba atsiskaito Bendrovės stebėtojų tarybai.

Bendrovės valdybos posėdžiai šaukiami esant poreikiui, bet ne rečiau kaip kartą per 3 mėnesius. Bendrovės valdyba svarsto ir tvirtina Bendrovės metinį pranešimą, Bendrovės valdymo struktūrą ir darbuotojų pareigybes, sutartis dėl garantijų teikimo finansų įstaigoms, kriterijus dėl garantijų teikimo finansų įstaigoms už suteiktus kreditus ar lizingo paslaugas bei kitus klausimus. Bendrovės valdyba renka ir atšaukia Bendrovės vadovą, nustato jo atlyginimą, kitas darbo sutarties sąlygas, tvirtina pareigybės nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas.

Bendrovės valdyba priima sprendimus dėl garantinių įsipareigojimų kredito įstaigoms ir finansinės nuomos (lizingo) bendrovėms įvykdymo, išlaidų sąmatos ir kt.

Bendrovės valdyba svarsto Bendrovės strateginio plano įgyvendinimo ataskaitą ir veiklos strateginį planą ateinantiems metams bei siektinus veiklos rodiklius. 2019 m. pritarta Strateginiam

veiklos planui 2020-2022 m. Taip pat nagrinėjo Bendrovės veiklos rezultatus bei finansinę būklę, svarstė suteiktų garantijų riziką, tvirtino naujai įgyvendinamų finansinių priemonių sąmatas, priėmė sprendimus dėl garantinių įsipareigojimų įvykdymo, svarstė kitus klausimus. Siekiant tapti NPI ir atitikti jai keliamus reikalavimus, Bendrovės valdyba 2018 m. lapkričio 7 d. patvirtino naują valdymo struktūrą, kuri įsigaliojo nuo 2019 m. sausio 2 d.

Vadovaujantis Valstybės valdomų bendrovių, kurių turtines ir neturtines teises įgyvendina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, ir valstybės įmonių, kurių įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, kolegialių organų veiklos organizavimo taisyklėmis, Bendrovės valdyba ruošia metinę savo veiklos ataskaitą.

2019 m. įvyko 23 valdybos posėdžiai. Bendrovės valdyba dirbo pagal patvirtintą Bendrovės valdybos reglamentą, darbotvarkę. Darbotvarkėje nustatyti klausimai buvo apsvarstyti laiku.

Valdybos nariams nėra mokamos tantjemos bei joks atlygis už darbą Valdyboje.

Bendrovės direktorius

Bendrovės direktorių renka Bendrovės valdyba. Nuo 2018 m. kovo 31 d. Bendrovės direktoriaus pavaduotoja - Garantijų skyriaus viršininkė Romalda Globienė paskirta laikinai eiti direktoriaus pareigas. Bendrovės direktorius organizuoja, vykdo Bendrovės ūkinę veiklą bei užtikrina Bendrovės veiklos skaidrumą. Direktoriui pavesta atlikti visas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymu, Bendrovės įstatais ir kitais teisės aktais vadovui nustatytas funkcijas.

Garantijų ir finansinių priemonių vertinimo komitetas

Bendrovėje įkurtas Garantijų ir finansinių priemonių vertinimo komitetas (toliau – Komitetas) savo darbe vadovaujasi Garantijų ir finansinių priemonių vertinimo komiteto darbo reglamentu, kuris nustato Komiteto sudarymo ir jo veiklos tvarką.

Komiteto narius skiria Bendrovės direktorius ir jį sudaro ne mažiau kaip 4 nariai iš Bendrovės darbuotojų. Komiteto veiklą organizuoja Komiteto pirmininkas.

Komitetas svarsto ir teikia pasiūlymus Bendrovės direktoriui dėl garantijų teikimo finansų įstaigoms, suteiktų garantijų sąlygų keitimo ar rizikos pertvarkymo, garantinės įmokos dydžio nustatymo, finansinių priemonių rizikos vertinimo ir kt. klausimais.

Bendrovėje veikia 3 skyriai: Garantijų, Finansų valdymo, Plėtros ir informacijos. Bendrovėje dirba 14 darbuotojų, iš jų 10 moterų ir 4 vyrai. Visi darbuotojai, išskyrus valytoją, turi aukštąjį išsilavinimą. Darbuotojų amžiaus vidurkis – 51,6 metai.

Bendrovėje įdiegta patikima ir tinkamai veikianti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistema, kurią sudaro:

- tinkama organizacinė struktūra, kuri nuolat peržiūrima, siekiant, kad būtų optimali Bendrovės veiklos tikslams pasiekti;
- tinkama vidaus informacinė sistema;
- vidaus auditas;
- vidaus norminiuose aktuose nustatyta personalo atsakomybė ir kompetencija;
- dviguba veiklos procedūrų vidaus kontrolė;
- vadovybės informavimo sistema, leidžianti laiku priimti sprendimus;
- rizikos kontrolė ir rizikos valdymas.

Siekiant užtikrinti efektyvesnę veiklą bei stiprinti veiklos rizikos kontrolę bei rizikų valdymą, Bendrovėje nuo 2019 m. įvestas naujas etatas – vyr. rizikų valdymo analitikas. Pasikeitė ir vidaus auditoriaus pavaldumas – už savo veiklą nuo 2019 m. jis atsiskaito Bendrovės stebėtojų tarybai.

Bendrovė, siekdama vykdyti NPĮ veiklą, galiojančius vidaus teisės aktus pritaikė pagal reikalavimus, taikomus nacionalinėms plėtros įstaigoms. Užtikrinant, kad Bendrovėje vidaus kontrolė ir rizikos valdymas veiktų tinkamai ir nenutrūkstamai, patvirtinta: Vidaus kontrolės ir rizikos valdymo organizavimo tvarka, Garantijų rizikos valdymo politika, Bendrovės informacijos saugumo politika, Finansinių priemonių rizikos valdymo politika, Finansų kontrolės taisyklės, Operacinės rizikos valdymo instrukcija. Taip pat patvirtintos darbuotojų atliekamų darbų procedūros, Bendrovės etikos kodeksas, Mokumo ir likvidumo užtikrinimo taisyklės, Vadovybės informavimo sistema, Investicijų politikos nuostatai, Kompiuterinės įrangos naudojimo taisyklės bei kitos taisyklės.

Bendrovės teikiamų paslaugų kokybė priklauso nuo Bendrovės darbuotojų kvalifikacijos. Siekiant pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, nuolat keliama darbuotojų kvalifikacija, tobulinami profesiniai įgūdžiai. Pagal individualų poreikį darbuotojai gilina žinias finansų, viešųjų pirkimų, personalo, buhalterinės apskaitos ir kt. srityse.

BENDROVĖS VEIKLOS FINANSINIAI REZULTATAI

Bendrovės metinės finansinės ataskaitos yra parengtos vadovaujantis Verslo Apskaitos Standartais. Bendrovė Tarptautinių apskaitos standartų (toliau – TAS) apskaitoje neįdiegė, nes atsižvelgus į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2017-07-21 raštą Nr.(37.4-353)3-3126, apskaitą tvarkyti pagal TAS privalomai turi viešojo intereso didelės valstybės valdomos

įmonės. Bendrovė pagal Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo 4 str. yra priskiriama vidutinei įmonei.

Bendrovės pajamas sudaro:

- garantinės įmokos už suteiktas garantijas bei kiti mokesčiai, susiję su garantijų sąlygų keitimu;
- pajamos iš lėšų investavimo;
- skolininkų, už kurių negražintus kreditus buvo įvykdyti Bendrovės garantiniai įsipareigojimai, gražintos skolos bei kitos pajamos.

Bendrovės pajamų iššifravimas bei kita informacija parodyta lentelėje, tūkst. Eur

Bendrovės pajamos	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Garantinės įmokos ir mokesčiai, susiję su garantijų sąlygų keitimu (pardavimo pajamos)	671,1	1095,2	641,4
Pajamos iš lėšų investavimo	377,0	458,4	606,7
Skolininkų, už kuriuos įvykdyti garantiniai įsipareigojimai, gražintos skolos, kitos pajamos	32,4	49,1	71,9
Iš viso pajamų	1080,5	1602,7	1320,0
Bendrovės turtas	20298,1	20806,2	20789,3
Bendrovės turto apyvartumas (pardavimo pajamų ir turto santykis)	0,03	0,05	0,03

Bendrovės pajamos iš garantinių įmokų 2019 m. gautos mažesnės, negu 2018 m., nes Agentūra nevykdė planuotų intervencinių pirkimų ir garantijos nebuvo suteiktos.

Atsižvelgiant į Valstybės valdymo koordinavimo centro pateiktas rekomendacijas, yra paskaičiuotas Bendrovės turto apyvartumas, parodantis, kiek vienas turto euras sukuria pardavimo pajamų. Šis rodiklis Bendrovės turto valdymo efektyvumo neparodo, nes Bendrovės turtą (98,5 proc.) sudaro investicijos į vertybinius popierius. Į vertybinius popierius investuojami laikinai laisvi pinigai, kurie skirti garantinių įsipareigojimų vykdymui.

Bendrovės sąnaudas sudaro:

- atidėjiniai garantiniams įsipareigojimams vykdyti;
- administracinės sąnaudos.

Bendrovė iki 2019 m. birželio 30 d. atidėjiniams garantinių įsipareigojimų vykdymui atidėjo 50 proc., nuo 2019 m. liepos 1 d. – 20 proc. ūkio subjektų sumokėtos garantinės įmokos. Per 2019 m. sukaupta 228 tūkst. Eur atidėjinių garantiniams įsipareigojimams vykdyti (2018 m. – 618 tūkst. Eur, 2017 m. – 449 tūkst. Eur). Iš viso 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė yra sukaupusi 18,8 mln. Eur atidėjinių garantinių įsipareigojimų vykdymui.

2019 m. patirtos administracinės sąnaudos (530 tūkst. Eur) yra susijusios su tipine Bendrovės veikla (darbo užmokestis, turto nusidėvėjimas, kompiuterinių programų aptarnavimas ir serverių nuoma, draudimas ir kt.). Lyginant su 2018 m. patirtomis sąnaudomis (499 tūkst. Eur), 2019 m. bendros administracinės sąnaudos didesnės 31 tūkst. Eur, kadangi 2019 m. už 2018 m. rezultatus buvo mokamos metinės premijos (35,6 tūkst. Eur), kurios buvo įtrauktos į sąnaudas. 2018 m. premijos nebuvo mokamos. Lyginant su 2018 m. patirtomis sąnaudomis, kitos 2019 metų sąnaudos (be premijų) sumažėjo 4,6 tūkst. Eur.

2019 m. Bendrovė dirbo pelningai, gauta 71,6 tūkst. Eur grynojo pelno.

Siekiant užtikrinti pelningą veiklą, 2019 metams Bendrovės valdyba patvirtino priemonių planą dėl pelningos veiklos užtikrinimo, jame numatytos priemonės buvo įvykdytos.

Bendrovės likvidumo būklė yra stabili ir likvidumo grėsmė artimiausiu metu Bendrovei nenumatoma.

Pagrindiniai Bendrovės veiklos rodikliai pateikiami lentelėje.

Veiklos rodikliai	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Grynasis pelningumas (grynojo pelno ir pardavimo pajamų iš garantinių įmokų santykis), proc.	10,7	16,7	-9,9
Veiklos pajamų ir turto santykis, proc.	5,3	7,7	6,3
Nuosavo kapitalo pelningumas (grynojo pelno ir nuosavo kapitalo santykis), proc.	2,5	6,2	-2,2
Turimų atidėjinių garantiniams įsipareigojimams ir prisiimtos rizikos pagal garantijas santykis (mokumas), proc.	103	113	108
Likvidumo koeficientas (skubus įsipareigojimų vykdymas)	1,0	1,0	1,0

Balansas

Bendrovės turtą sudaro Bendrovės išpirkti Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniai popieriai už 19989 tūkst. Eur, pinigai sąskaitoje - 207,6 tūkst. Eur, gautinos įvairios sumos - 52,1 tūkst. Eur, programinė įranga ir ilgalaikis materialus turtas - 43,9 tūkst. Eur ir ateinančių laikotarpių sąnaudos ir atsargos 5,4 tūkst. Eur. 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės turtas sudarė 20298 tūkst. Eur, kuris, lyginant su 2018 m., sumažėjo 508 tūkst. Eur.

Bendrovės nuosavo kapitalo struktūra, tūkst. Eur

	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Bendrovės nuosavas kapitalas, iš to skaičiaus	2873,3	2940,8	2848,2
Įstatinis kapitalas	2490,7	2490,7	2490,7
Privalomas rezervas	251,2	251,2	251,2

Kiti rezervai	59,7	16,0	193,3
Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)	71,6	182,9	-87,0

Didžiausią Bendrovės įsipareigojimų dalį (85,7 proc.) sudarė iš garantinių įmokų sukaupti atidėjiniai garantinių įsipareigojimų vykdymui (17,4 mln. Eur), kurie investuoti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius.

Bendrovės sukaupti atidėjiniai garantiniams įsipareigojimams vykdyti iš garantinės įmokos lėšų per 2019 m. sumažėjo nuo 17822,5 tūkst. Eur iki 17390,7 tūkst. Eur, nes garantinių įsipareigojimų vykdymui buvo panaudota 659,7 tūkst. Eur, o sukaupta - 228 tūkst. Eur.

Bendrovės skolas (1,2 tūkst. Eur) sudaro einamosios skolos, t. y. kai sąskaitas už paslaugas ar prekes Bendrovė gauna pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui.

2019 m. finansinių ataskaitų auditą atliko audito įmonė UAB „ROSK Consulting“. Sąnaudos (be PVM) už finansinių ataskaitų auditą sudarė 7,2 tūkst. Eur.

Paskolų fondo 2019 m. finansinių ataskaitų auditą atliko UAB „Audifina“. Sąnaudos už finansinių ataskaitų auditą sudarė 5 tūkst. Eur.

Finansinės rizikos valdymas

Siekiant valdyti finansinę riziką, kasmet Bendrovės valdyboje svarstomi ir direktoriaus įsakymu tvirtinami Investicijų politikos nuostatai. Bendrovės Investicijų politikos nuostatuose numatyta, kad lėšos turi būti investuojamos tik į likvidžius vertybinius popierius ir terminuotus indėlius. Taip pat numatyta, kad vienoje finansų įstaigoje investicijos negali viršyti 10 proc. viso investicinio portfelio. Investuojamų lėšų sumų apribojimai netaikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės išleistiems vertybiniam popieriams ir šios investicijos turi sudaryti ne mažiau kaip 80 procentų viso investicinio portfelio.

Vadovaujantis Investicijų politikos nuostatais, sprendimus dėl laikinai laisvų lėšų, viršijančių 124 tūkst. Eur, investavimo priima Bendrovės valdyba, o sprendimus dėl mažesnės sumos investavimo priima Bendrovės direktorius. 2019 m. gruodžio 31 d. investuota 20,7 mln. Eur laikinai laisvų lėšų.

Bendrovėje patvirtintos Finansų kontrolės taisyklės, kurių tikslas - užtikrinti finansų kontrolę, turimo turto teisėtą, ekonomišką naudojimą. Bendrieji apskaitos principai, apskaitos metodai ir taisyklės, skirtos Bendrovės apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms sudaryti, nustatyti Bendrovės apskaitos politikoje.

Bendrovei, kaip finansų įstaigai, mokumo ir likvidumo rizikos valdymas yra labai svarbus, siekiant užtikrinti įsipareigojimų vykdymą net ir nepalankiausiomis sąlygomis.

Dividendų politika

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija, patikėjimo teise valdo Bendrovės akcijas, kurios nuosavybės teise priklauso valstybei. Bendrovė, skaičiuodama dividendų dydį, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. sausio 14 d. nutarimu Nr. 20 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“, kuris įpareigoja dividendams skirti paskirstytino pelno dalį, kurios dydis priklauso nuo ataskaitiniais metais gauto Bendrovės nuosavo kapitalo grąžos.

Bendrovės 2018 m. nuosavo kapitalo grąža buvo 6,2 proc., todėl dividendams buvo skirta 70 proc. paskirstytino pelno. 2019 m. Bendrovė iš 2018 metais uždirbto pelno valstybės biudžetui sumokėjo 139 tūkst. Eur dividendų. Per visą Bendrovės veiklos laikotarpį (nuo 1998 m.) sumokėta 3,6 mln. Eur dividendų. Už 2019 metus dividendams planuojama skirti 80 proc. paskirstytino pelno.

Investicijos 2019 m., didžiausi vykdomi ar planuojami investicijų projektai

Bendrovė prekių ir paslaugų pirkimus vykdo vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu ir Bendrovės viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašu. 2019 m. buvo sudaryta mažos vertės viešųjų pirkimų sutarčių (tame tarpe sutarčių iki 3 metų trukmės) už 143,5 tūkst. Eur. Didžioji dalis viešųjų pirkimų sutarčių buvo sudaryta dėl Bendrovei reikalingų paslaugų (informacinių sistemų vystymo ir priežiūros, draudimo, audito, tarnybinių kelionių organizavimo ir kitų paslaugų) įsigijimo, 2019 m. buvo įsigyta 16 naujų kompiuterių.

2019 m. Bendrovė į ilgalaikį materialųjį turtą investavo 14 tūkst. Eur, į nematerialų ilgalaikį turtą investuota 2,4 tūkst. Eur (IT garantijų apskaitos sistemos tobulinimas).

2020 m. numatytos reikšmingiausios virtualių resursų nuomos ir infrastruktūros aptarnavimo, informacinių sistemų vystymo, draudimo sąnaudos, viešinimo paslaugų pirkimas.

Informacija apie darbo užmokestį

Bendrovės direktoriui darbo užmokestį nustato Bendrovės valdyba, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarimo Nr. 1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ nuostatas. Direktorius mėnesinį darbo užmokestį sudaro pastovioji ir kintamoji dalis. Bendrovė pagal 2018 m. rodiklius, nustatytus minėtame nutarime, 2019 metais priskirta III kategorijai. Bendrovės vadovo darbo užmokesčio pastovioji dalis patvirtinta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo nustatytais koeficientais pagal politikams, teisėjams, valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojams nustatytus pareiginės algos bazinius dydžius. 2019 metams nustatytas koeficientas – 15.

Kintamoji dalis tiesiogiai priklauso nuo Bendrovės veiklos rodiklių įvykdymo. Darbo užmokesčio kintamajai daliai nustatyti patvirtinti šie rodikliai: grynasis pelningumas, veiklos pajamų ir turto santykis, turimų atidėjinių garantiniams įsipareigojimams ir prisiimtos rizikos pagal garantijas santykis, garantijų suma. Kadangi 2018 metais visi veiklos rodikliai buvo įvykdyti, 2019 metams Bendrovės direktoriui taikytas 50 procentų kintamos darbo užmokesčio dalies dydis nuo pastovios darbo užmokesčio dalies.

Bendrovės darbuotojams pareiginis darbo užmokestis nustatomas, atsižvelgiant į kiekvienai pareigybei keliamus reikalavimus, reikalingą kvalifikaciją, darbo apimtį ir sudėtingumą, atsakomybę darbui atlikti. Bendrovėje patvirtintos Darbo apmokėjimo ir skatinimo taisyklės.

Bendrovės darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio palyginimas pateiktas lentelėje.

Pareigybės pavadinimas	2019-12-31		2018-12-31	
	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, Eur	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, Eur
Vadovas	1	3883	1	3177
Skyrių vadovai	2	3083	2	3080
Vyr. specialistai	8	1845	8	1647
Specialistai	2	1642	2	1440
Aptarnaujantis personalas	1	556	1	516
Lėšos darbo užmokesčiui, tūkst. Eur	350,7		346,7	

Atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, numatančius nuo 2019 m. sausio 1 d. Sodros įmokų perkėlimą darbuotojui, informacija apie darbo užmokestį 2018-12-31 taip pat pateikiama įskaičius mokesčius Sodrai.

Darbuotojams už papildomų užduočių atlikimą, padidėjusį darbo krūvį gali būti mokami priedai prie pareiginio darbo užmokesčio. Pagal individualų poreikį darbuotojai gilina žinias finansų, viešųjų pirkimų, personalo valdymo, buhalterinės apskaitos srityse.

Kolektyvinė sutartis nesudaroma. Darbo sutartyse nėra nustatyta ypatingų darbuotojų teisių ir pareigų. Darbuotojų kaita nedidelė.

Darnus vystymasis

Bendrovė prisideda prie šalies darnaus vystymosi politikos, siekiant racionaliai suderinti ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius interesus. Visi šie veiksniai papildo vienas kitą, pagrindinį dėmesį sutelkiant į žmogaus gyvenimo kokybę. Darnus vystymasis – tai geresnė gyvenimo kokybė tiek šiai, tiek būsimoms kartoms. Bendrovės suteiktos garantijos prisideda prie kaimo

gyventojų gerovės kilimo, pajamų didinimo, atskirties tarp kaimo ir miesto mažinimo. Garantijų dėka modernizuojamas žemės ūkio verslas, taikomos inovatyvios technologijos, kuriami alternatyvūs verslai kaime, o tai didina dirbančiųjų pajamas. Bendrovė, teikdama garantijas, palaiko naujų aplinkosauginių priemonių įgyvendinimą žemės ūkio sektoriuje (pvz. tausius gamtos išteklių valdymas ir naujų inovatyvių - alternatyvios energetikos technologijų vystymosi skatinimas ir kt.). Garantuoti kreditai buvo skirti alternatyviai energetikai plėtoti, t. y. gaminti biokuro briketus, ir taip prisidėti prie poveikio aplinkai mažinimo. Naujų aplinkosauginių priemonių įgyvendinimas agrariniame sektoriuje teigiamai paveiktų Bendrovės teikiamų paslaugų apimtį. 2019 m. 22 proc. visų suteiktų garantijų buvo už kreditus, skirtus alternatyviems verslams kurti ar plėtoti kaimo vietovėse (2018 m. 17 proc.).

Garantijų teikimas bei įvairių finansinių priemonių taikymas sudarė galimybes kaimo verslininkams pasiskolinti lėšų iš kredito įstaigų, o tai leido jiems plėtoti savo verslą ar kurti naujus verslus, sukuriant naujas darbo vietas ar išsaugant esamas. Bendrovės teikiamos paslaugos 2019 m. padėjo sukurti ir išsaugoti 1303 darbo vietas.

Užtikrinant socialinę apsaugą, Bendrovėje taikoma darbuotojų sveikatos draudimo priemonė, sudaroma galimybė darbuotojams individualiai pasirinkti darbo laiką, atsižvelgiant į darbuotojų atliekamas funkcijas, sudaroma galimybė dirbti ne pilną darbo dieną ir ne pilnu etatu.

Skatinant Bendrovės darbuotojus kuo efektyviau dirbti bei siekiant mažinti darbuotojų kaitą, Bendrovėje gali būti taikomos moralinės (padėkos paskelbimas raštu ar žodžiu ir pan.) ir materialinės skatinimo priemonės (sveikatos draudimas, vienkartinės premijos, dovanų įteikimas ir pan.).

Informacija apie skaidrumo gairių aprašo laikymąsi

Bendrovė savo veikloje vadovaujasi Valstybės valdomų įmonių veiklos užtikrinimo gairėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo ir koordinuojančios institucijos paskyrimo“ (toliau – Aprašas).

Be metinių finansinių ataskaitų, metinio pranešimo Bendrovė rengia 3, 6, 9 mėnesių tarpines finansines ataskaitas ir 6 mėnesių tarpinį pranešimą, kurie skelbiami interneto svetainėje.

Vadovaujantis Aprašo IV punktu, Bendrovė internetiniame puslapyje skelbia savo tikslus ir užduotis, finansinius ir kitus veiklos rezultatus, darbuotojų skaičių, darbuotojų vidutinį mėnesinį darbo užmokestį.

Bendrovės metinis pranešimas ruošiamas atsižvelgus į Aprašo V punkte keliamus privalomus reikalavimus.

Bendrovė apskaitą tvarko ir finansinę atskaitomybę sudaro pagal Verslo apskaitos standartus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Įmonių teisės ir verslo aplinkos

gerinimo departamento Valstybės valdomų įmonių politikos skyriaus darbuotojų išaiškinimu, apskaitą pagal tarptautinius apskaitos standartus privalo tvarkyti viešojo intereso didelės valstybės valdomos įmonės, o Bendrovė pagal Lietuvos Respublikos finansinės atskaitomybės įstatymo 4 str. nustatytus reikalavimus priskiriama vidutinei valstybės valdomai įmonei ir gali lanksčiai rinktis-taikyti ar ne tarptautinius apskaitos standartus. Pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito 2 str. 32 d. 9 p. Bendrovė laikoma viešojo intereso įmonė, nes 100 proc. akcijų priklauso valstybei. Kadangi Bendrovė turėjo galimybę rinktis, o buhalterinė apskaita nedidelės apimties, nusprendė nekeisti Apskaitos politikos ir taikyti Verslo apskaitos standartus.

Bendrovės vykdomi specialieji įpareigojimai:

- finansinių priemonių administravimas;
- licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo administravimas.

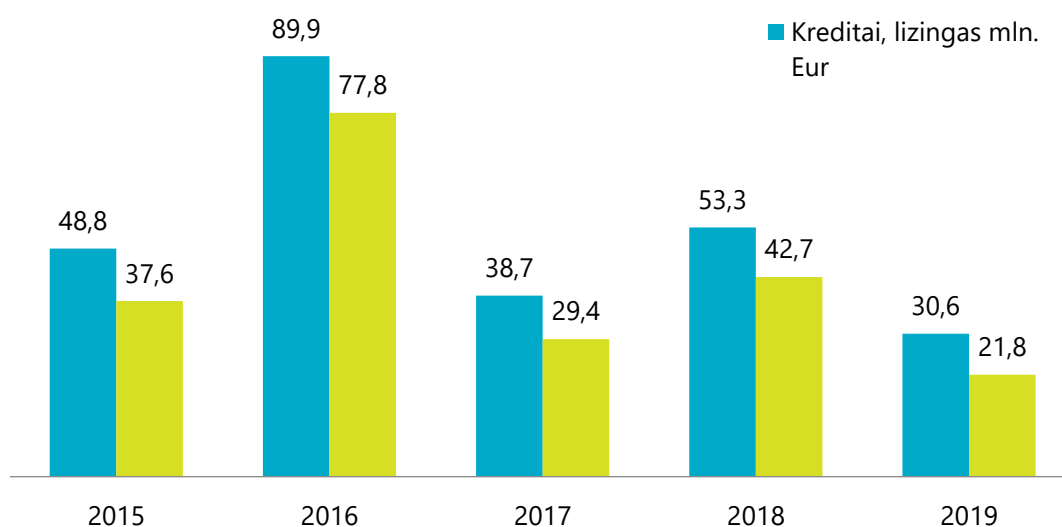
Bendrovė, atsižvelgusi į Aprašo VII punkte nustatytus terminus, viešai skelbia savo interneto svetainėje metinį pranešimą, metinių ir finansinių ataskaitų rinkinius, nepriklausomo auditoriaus išvadas.

BENDROVĖS TEIKIAMOS PASLAUGOS IR KLIENTAI

GARANTIJOS FINANSŲ ĮSTAIGOMS

Suteiktų garantijų suma ir skaičius

Bendrovė 2019 m. už ūkio subjektams finansų įstaigų išduotas 30,6 mln. Eur paskolas bei suteiktas lizingo paslaugas suteikė 208 garantijas už 21,8 mln. Eur. Ataskaitiniais metais Agentūra nevykdė intervencinių pirkimų ir nesiskolino iš kredito įstaigų (1 pav.).

1 pav. Kreditai, lizingas ir garantijos pagal metus, mln. Eur

2019 m., lyginant su praėjusiais 2018 m., kai ūkio subjektams, kurių veikla susijusi su žemės ūkiu, maisto ūkiu, miškų ūkiu, kaimo plėtra ir žuvininkyste, buvo išduotos 223 garantijos už 21,6 mln. Eur, suteiktų garantijų skaičius sumažėjo, tačiau garantijų suma buvo beveik tokia pati. Tai rodo, kad garantijomis pasinaudojo mažesnis paskolų gavėjų skaičius, tačiau jie ėmė didesnius kreditus, lizingo paslaugas. Vidutinė finansų įstaigų finansuojama suma 2019 m. siekė 147 tūkst. Eur (2018 m. – 144 tūkst. Eur), teikiama garantija – 105 tūkst. Eur (2018 m. – 97 tūkst. Eur). Vidutinė Bendrovės teikiama garantija buvo 71 proc. (2018 m. vidutinė garantija – 67 proc.).

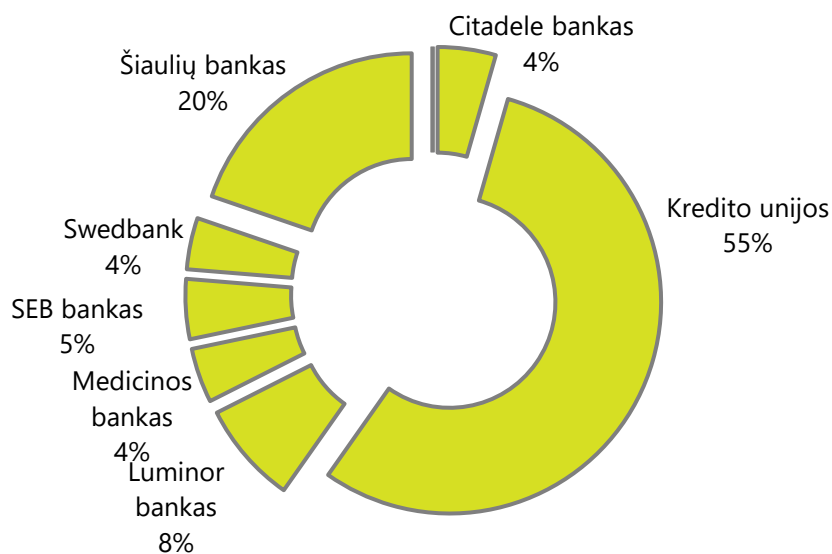
Per visą veiklos laikotarpį (nuo 1997 m.) suteiktos 5612 garantijos už 923,9 mln. Eur, finansų įstaigos ūkio subjektams ir Agentūrai išdavė 1199,7 mln. Eur kreditų bei lizingo paslaugų su Bendrovės garantija (2 priedas). Įgyvendindami tiek investicinius, tiek trumpalaikius projektus, ūkio subjektai garantijų dėka kaimo vietovėse investavo 1460 mln. Eur (2 pav.)

2 pav. Investicijos, paskolos, garantijos

Garantijos pagal finansų įstaigas

Sudarydama ūkio subjektams palankesnes skolinimosi sąlygas, Bendrovė bendradarbiauja su visais Lietuvoje veikiančiais bankais, kredito unijomis, lizingo bendrovėmis. Pastaruoju metu vienu iš pagrindinių skolinimosi šaltinių tapo kredito unijos. Bendrovė daugiausia garantijų suteikė kredito unijoms, joms suteikta 57 proc. visų 2019 m. suteiktų garantijų skaičiaus (2018 m. – 46 proc.). (3 pav.).

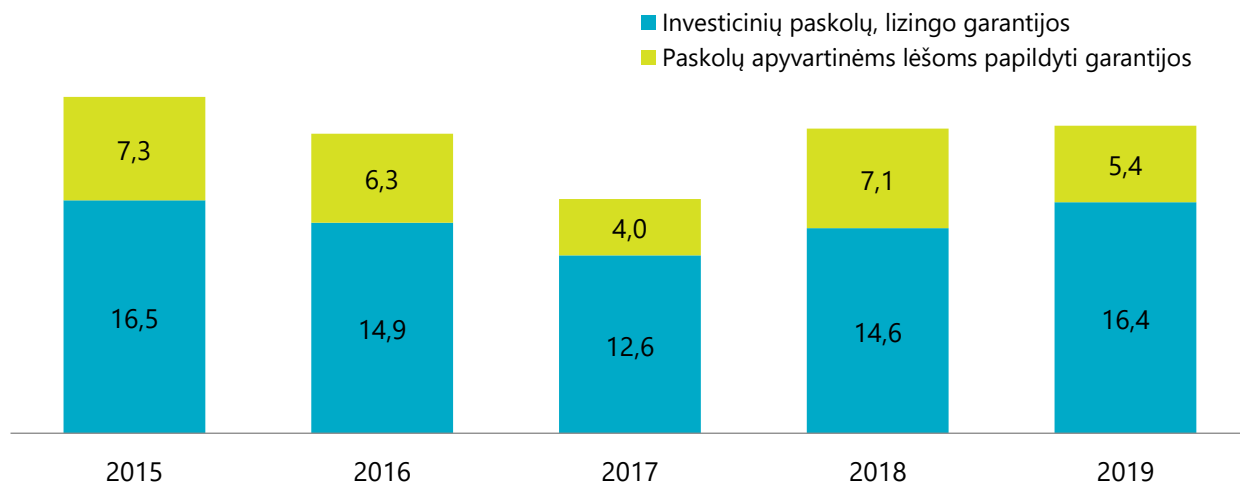

3 pav. Garantijos pagal finansų įstaigas (pagal garantijų sumą) 2019 m., proc.

Investicijoms ir apyvartinėms lėšoms papildyti skirtos garantijos

Bendrovė teikia garantijas finansų įstaigoms už teikiamas investicines paskolas, lizingo paslaugas, taip pat paskolas bei kredito linijas, skirtas apyvartinėms lėšoms papildyti. 2019 m. ūkio

subjektams suteikta 16,4 mln. Eur garantijų už paskolas, skirtas investicijoms arba 75 proc. visų tais metais suteiktų garantijų, ir 5,4 mln. Eur už apyvartinėms lėšoms ir biologiniam turtui įsigyti skirtas paskolas. Analizuojant per kelerius pastaruosius metus suteiktas garantijas, matyti, kad kreditai apyvartinėms lėšoms sudaro apie 30 proc. visų atitinkamais metais suteiktų garantijų. (3 pav.).

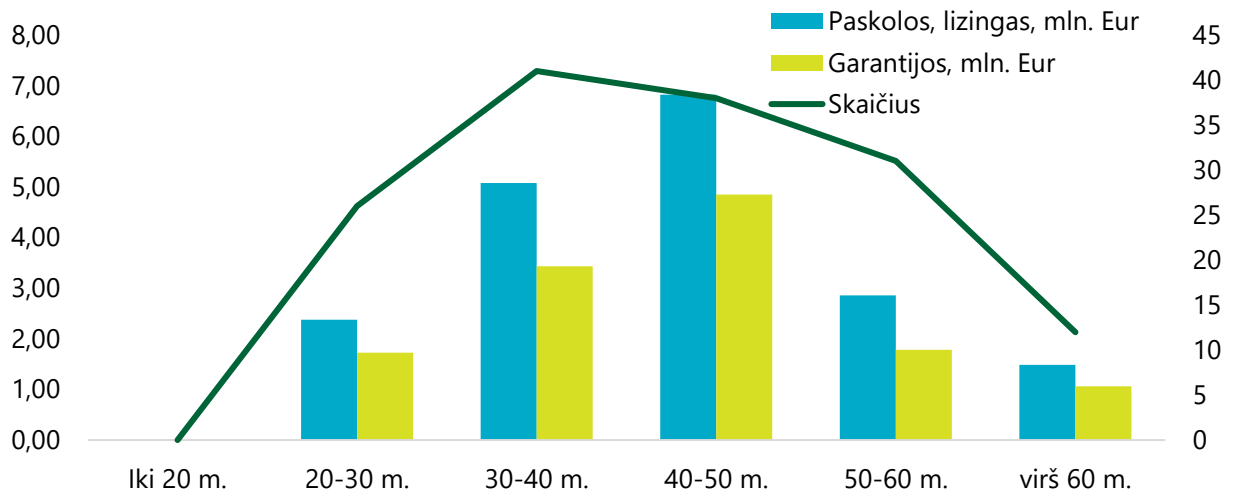
3 pav. Garantijų sumos pagal paskolų tipą (pagal metus), mln. Eur

Garantijos pagal kliento tipą

Pagrindiniais Bendrovės klientais lieka ūkininkai, kurie 2019 m. sudarė 59 proc. visų klientų (arba 59 proc. pagal garantijų sumą), savo ūkių plėtrai bei modernizavimui jie investavo 18,7 mln. Eur skolintų lėšų (4 pav.). 2018 m. ūkininkai sudarė 76 proc. visų klientų, jiems suteikta 65 proc. visų garantijų.

Daugiausia garantija naudojasi 40-50 metų ūkininkais, kurie turi ūkininkavimo patirtį, teigiamą skolinimosi istoriją, todėl jais labiausiai pasitiki finansų įstaigos. Sudėtinga paskolas gauti jaunesiems ūkininkams iki 30 metų. Iš garantijų teikimo analizės matyti, kad 20-30 m. ūkininkų paskolos sudaro 13 proc. visų 2019 m. suteiktų garantijų, 40-50 m. – 38 proc. (4 pav.).

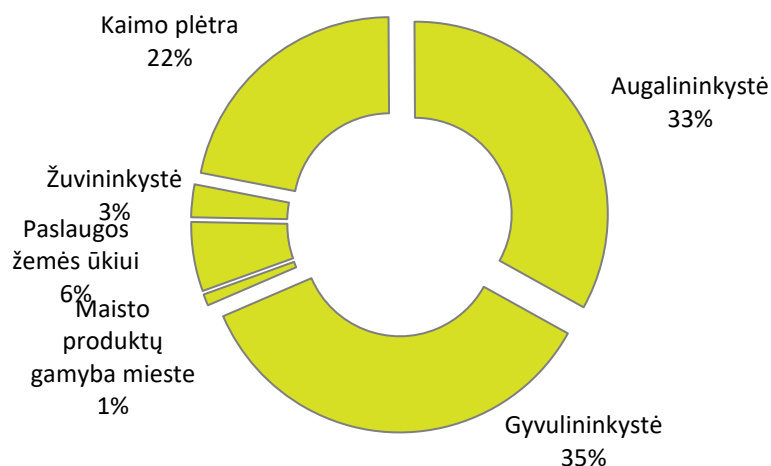

4 pav. Paskolos, lizingas ir garantijos pagal ūkininkų amžių

Analizuojant ataskaitiniu laikotarpiu suteiktų garantijų struktūrą pagal ūkio subjektų veiklą, pažymėtina, kad pagal garantijų sumą gyvulininkyste ir augalininkyste užsiimantiems ūkio subjektams suteikta beveik tiek pat garantijų. 2019 m. gyvulininkystei plėtoti suteikta 7,74 mln. Eur garantijų (35 proc. visų suteiktų garantijų sumos), augalininkystei – 7,23 mln. Eur garantijų (33 proc.).

Bendrovė skatina ne tik žemės ūkio plėtrą, bet ir padeda smulkiems kaimo verslininkams, kurių veikla susijusi su maisto ūkiu, miškų ūkiu, kaimo plėtra ar žuvininkyste. Šie verslai papildo įprastą žemės ūkio šaką, didina kaimo gyventojų pajamas, sukuria naujas darbo vietas. Tai ypač pasakytina apie miškininkystės ir medienos ruošos, įvairių paslaugų teikimo įmones. Ne žemės ūkiu užsiimantys ūkio subjektai 2019 m. iš kredito įstaigų pasiskolino 6,2 mln. Eur, suteikta 22 proc. visų garantijų (2018 m. – 18 proc.).

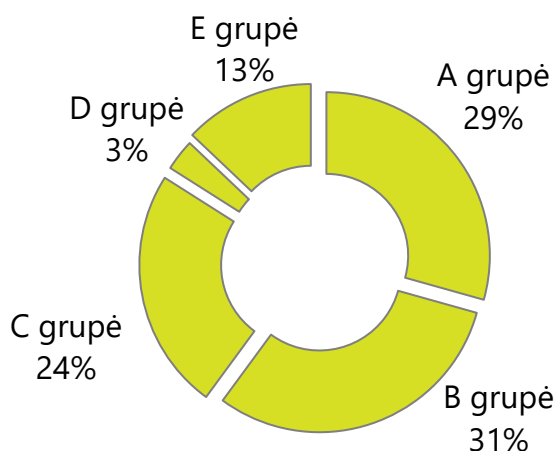

5 pav. Garantijos pagal kliento tipą 2019 m. (pagal garantijų sumą), proc.

GARANTIJŲ RIZIKA IR GARANTINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VYKDYMAS FINANSŲ ĮSTAIGOMS

Bendrovė, teikdama garantijas, vertina suteiktų garantijų riziką pagal rodiklius, atspindinčius kredito gavėjų finansinę ir ekonominę būklę. Per visą garantijos galiojimo laikotarpį vykdomas garantijų monitoringas, kol ūkio subjekto prievolė kredito įstaigai visiškai įvykdoma arba pasibaigia kitais Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais atvejais. Visos garantijos grupuojamos į 5 grupes: A (standartinė), B (galimos rizikos), C (padidintos rizikos), D (abejotina), E (nuostolinga).

Garantijų monitoringas atliekamas kas ketvirtį. Pertvarkant garantijų rizikos grupes, atsižvelgiama į paskolos ar jos dalies mokėjimo terminų laikymąsi, kredito sutarties sąlygų pakeitimus, ūkio subjekto projekto įgyvendinimą. Atsižvelgiant į minėtus kriterijus, 2019 m. pabaigoje galiojančių garantijų portfelyje didžiausią grupę sudarė standartinės rizikos (A) ir padidintos rizikos (B) grupės, joms priskirta atitinkamai 29 ir 30,7 proc. garantijų nuo viso Bendrovės garantijų portfelio. Nuostolingos rizikos (E) grupei priskirta beveik 13 proc. garantijų portfelio (6 pav.).

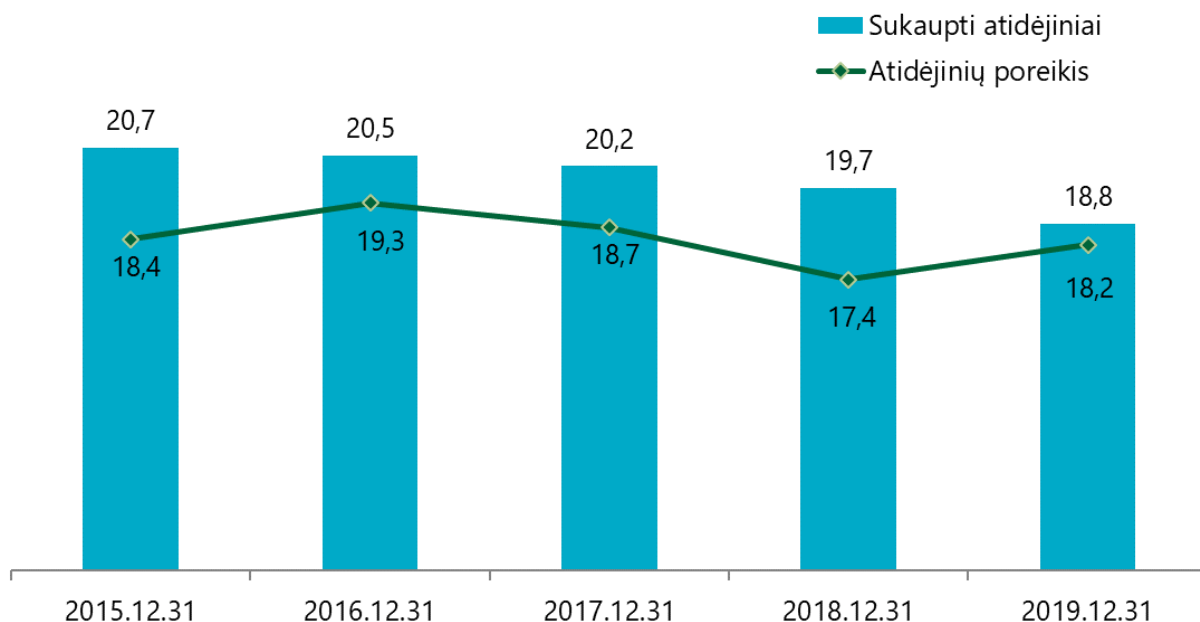

6 pav. Garantijų struktūra pagal rizikos grupes 2019-12-31, proc.

Pagal garantijų rizikos grupes Bendrovė kas ketvirtį įvertina galimus Bendrovės nuostolius dėl ūkio subjektų nevykdomų įsipareigojimų finansų įstaigoms, nustato kokia atidėjinių suma reikalinga prisiimtiems įsipareigojimams vykdyti, stebi, kad sukaupti atidėjiniai garantiniams įsipareigojimams vykdyti padengtų prisiimtą riziką.

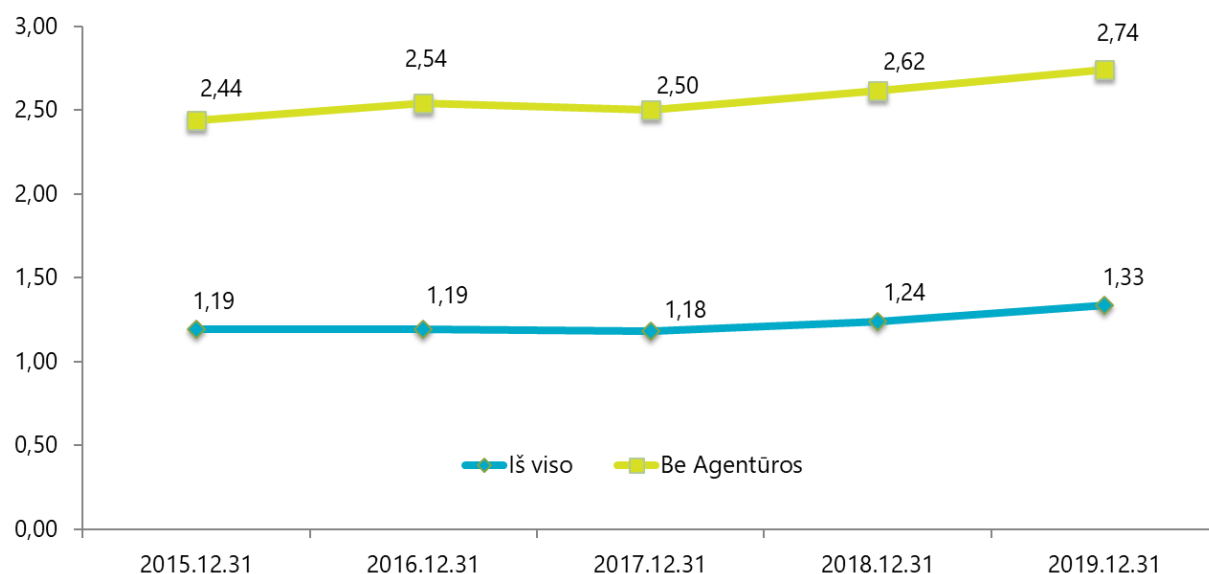
Garantuotų paskolų, lizingo paslaugų galimiems nuostoliams padengti Bendrovė kaupia lėšas garantinių įsipareigojimų įvykdymui. Atidėjiniai kaupiami iš garantinių įmokų. 2019 m. iš garantinės įmokos sukaupta 228 tūkst. Eur atidėjinių garantiniams įsipareigojimams vykdyti.

Bendrovės įsipareigojimai pagal garantijas 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 79,45 mln. Eur, garantiniams įsipareigojimams vykdyti iš viso sukaupta 18,76 mln. Eur, o atidėjinių poreikis pagal rizikos grupes sudarė 18,22 mln. Eur (7 pav.).

7 pav. Atidėjinių poreikio ir sukaupytų atidėjinių pokytis pagal metus, mln. Eur

Bendrovės sukaupti atidėjiniai garantiniams įsipareigojimams vykdyti 2019 m. padengė prisiimtą riziką pagal garantijas ir sudarė 103 proc. 2019 m. gruodžio 31 d. įvykdytų garantinių įsipareigojimų santykis su visomis išduotomis garantijomis, t. y. blogų garantijų dalis, sudarė 1,33 proc. nuo visų per veiklos laikotarpį suteiktų garantijų (8 pav.).

8 pav. Įvykdytų garantinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų santykis, proc.

2019 m. Bendrovė įvykdė 17 garantinių įsipareigojimų ir finansų įstaigoms išmokėjo 1,13 mln. Eur. Per visą Bendrovės veiklos laikotarpį (nuo 1998 m.) finansų įstaigoms iš viso išmokėta 12,31 mln. Eur.

Bendrovė, įvykdžiusi garantinius įsipareigojimus finansų įstaigoms, įgyja atgręžtinio reikalavimo teisę išieškoti iš skolininkų savo sumokėtą sumą. Skola išieškoma įstatymų nustatyta tvarka arba gražinama pasirašant susitarimus su skolininkais dėl skolos gražinimo. 2019 m. iš skolininkų susigražinta 21,3 tūkst. Eur skolų, iš viso per Bendrovės veiklos laikotarpį susigražinta 1,5 mln. Eur, arba 12 proc. nuo visų įvykdytų įsipareigojimų. Teisės aktų nustatyta tvarka dalis skolų pripažįstama beviltiškomis ir yra nurašomos. Iš viso nuo veiklos pradžios nurašyta 6 mln. Eur skolų arba 49 proc. visų įvykdytų garantinių įsipareigojimų finansų įstaigoms.

Bendrovė, siekdama sumažinti savo ir klientų riziką, ieško sprendimų ir galimybių kaip padėti ūkio subjektams, susidūrusiems su mokumo problemomis: bendraujama su finansų įstaigomis, priimami bendri sprendimai dėl kreditavimo sąlygų pakeitimų, pratęsiamas garantijos galiojimo terminas. Per ataskaitinius metus pritarta 240 finansų įstaigų prašymų dėl finansavimo sutarčių sąlygų pakeitimo, iš to skaičiaus 61 ūkio subjektui atidėtas galutinis gražinimo terminas (pratęsta 5,9 mln. Eur garantijų).

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Bendrovė administruoja finansines priemones, kurios leidžia ūkio subjektams skolintis palankesnėmis sąlygomis.

Lengvatinės paskolos

Atsižvelgus į Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programos nuostatas, ūkio subjektams buvo suteikta galimybė pasinaudoti Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis ir gauti lengvatines paskolas verslui finansuoti ir plėtoti. Bendrovė buvo paskirta valdyti atskirą finansinę grupę Paskolų fondą, esantį Bendrovės sudėtyje. 2009 m. pradėta įgyvendinti finansinė priemonė – pradėtos teikti tikslinės lengvatinės paskolos. Kredito įstaigoms 2009-2010 m. buvo paskolinta 66 mln. Eur lėšų. Priemonės įgyvendinimas pasibaigė 2019 m. lapkričio mėn.

Paskolų portfelio garantijos

Bendrovė 2019 m. įgyvendino finansinę priemonę Paskolų portfelio garantijos. patvirtino lėšų panaudojimo tvarkos aprašą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugpjūčio 31 d. nutarimu Nr. 886 „Dėl įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos finansines priemones gražintų

ir gražintinų lėšų panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Žemės ūkio ministro 2017 m. rugsėjo 14 d. įsakymais Nr. 3D-577 „Dėl finansinių priemonių, finansuojamų iš gražintų ir gražintinų lėšų, įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Nr. 3D-579 „Dėl Paskolų portfelio garantijų teikimo dėl paskolų apyvartinėms lėšoms ir (ar) biologiniam turtui įsigyti įgyvendinimo taisyklių patirtinimo“ patvirtintas Finansinių priemonių, finansuojamų iš gražintų ir gražintinų lėšų, įgyvendinimo tvarkos aprašas ir Paskolų portfelio garantijų teikimo dėl paskolų apyvartinėms lėšoms papildyti ir (ar) biologiniam turtui įsigyti įgyvendinimo taisyklės.

Vadovaujantis šiais teisės aktais, Bendrovė yra atsakinga už finansinės priemonės „Paskolų portfelio garantijų priemonė“ (toliau – PPG priemonė) valdymą, administravimą ir lėšų apskaitą. Garantijos pagal PPG priemonę teikiamos už paskolas trumpalaikiam ir (ar) biologiniam turtui įsigyti, pirmine gamyba užsiimantiems ūkio subjektams bei paskolas gyvulininkystės, pieno, uogų, vaisių ir (ar) daržovių sektoriuje veikiančioms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams).

Atvirąjį pirkimo konkursą laimėjo Luminor Bank AS Lietuvos skyrius (toliau – Bankas), su kuriuo 2018 m. gegužės mėn. Bendrovė pasirašė Paskolų portfelio garantijų priemonės įgyvendinimo sutartį (toliau – Sutartis). Pagal šią sutartį PPG priemonei vykdyti (išmokoms dėl negražintų paskolų) buvo skirta 4,0 mln. Eur. Įgyvendinant šią priemonę, paskolų gavėjams taikomos palankesnės skolinimosi sąlygos, kompensuojamos palūkanos. Bankui Bendrovė garantuoja 80 proc. kiekvienos, įtrauktos į paskolų portfelį, paskolos gražinimą, tačiau bendra išmokų suma negali viršyti didžiausios išmokų sumos, ribojamos viršutinės ribos normos dydžio, t. y. 20 proc. nuo viso garantuoto paskolų portfelio dydžio. Paskolos gali būti teikiamos ne ilgesniam nei 36 mėn. laikotarpiui. Garantuojamos paskolos suma žemės ūkio subjektams – iki 150 tūkst. Eur, o pripažintoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms – iki 300 tūkst. Eur. Pagal Sutartį iki 2020 m. gruodžio 31 d. paskolų portfelis turėtų siekti 25,0 mln. Eur.

Tačiau per Sutarties įgyvendinimo laikotarpį iki 2019 m. gruodžio 31 d. iš viso suteikta tik 590802 Eur paskolų, Bendrovė gavo 17772,41 Eur pajamų, iš to skaičiaus 2363,21 Eur sudarė garantinės įmokos ir 15409,20 Eur baudos už 2018 m. ir 2019 m. nepasiektą Paskolų portfelio dydį.

2019 m. gruodžio mėnesį gautas Banko raštas dėl Sutarties pakeitimo, sustabdant PPG priemonės valdytojo įsipareigojimus išduoti naujas paskolas pagal įgyvendinamą PPG priemonę. Bankas nurodė, kad dėl VED dydžio apribojimų skolinimasis buvo neaktyvus. Suderinus su Lietuvos žemės ūkio ministerija, 2020 m. sausio 20 d. pasirašytas Susitarimas, kuriuo apspręsta, kad naujos paskolos pagal PPG priemonę neteikiamos. Pagal PPG priemonę 2019 m. gruodžio 31 d. užfiksuotas 526345 EUR suteiktų paskolų likutis, nuo kurio skaičiuojami Bendrovės įsipareigojimai pagal šią priemonę. Pakeitus Susitarimą dėl PPG priemonės, lieka 3,9 mln. Eur lėšų, kurios bus skirtos naujoms finansinėms priemonėms.

Ataskaitiniu laikotarpiu PPG priemonės valdytojas dėl išmokų apmokėti nuostolius pagal garantijas nesikreipė.

Bendrovė toliau vykdo PPG priemonės administravimą: į Paskolų portfelį įtrauktų paskolų gražinimo priežiūra, dalinis palūkanų kompensavimas galutiniams naudos gavėjams, galimų išmokų PPG priemonės valdytojui ir skolų susigrąžinimo iš galutinių naudos gavėjų administravimas, PPG priemonės valdytojo patikra.

Paskolos žemės ūkio technikai ir įrangai įsigyti

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras 2019 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 3D-193 patvirtino Paskolų žemės ūkio technikai ir įrangai įsigyti, finansuojamų iš grąžintų ir grąžintinų lėšų, teikimo taisyklės (toliau – Taisyklės).

Paskoloms teikti Lietuvos žemės ūkio ministro 2019 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. 3D-215 skirta 2,011 mln. Eur lėšų.

Pagal Taisyklių nuostatas Bendrovė priemonei Paskolos žemės ūkio technikai ir įrangai įsigyti (toliau - Paskolų teikimo priemonė) įgyvendinti parengė ir vykdė atvirąjį Finansų tarpininko (kredito įstaigos) konkursą. 2019 m. spalio 10 d. su laimėtoju (penkiomis kredito unijomis: Raseinių KU, Ignalinos KU, Biržų KU, KU „Kupiškėnų taupa“ ir KU „Zanavykų bankelis“, veikiančiomis pagal Jungtinės veiklos sutartį), (toliau -Finansų tarpininkas), pasirašyta „Paskolų žemės ūkio technikai ir įrangai įsigyti teikimo sutartis Nr. 5B-2019/36“ (toliau -Sutartis).

Sutartimi Bendrovė suteikė Finansų tarpininkui Paskolų tiekimo priemonei įgyvendinti skirtas Paskolų teikimo priemonės lėšas, o Finansų tarpininkas įsipareigoja prisidėti nuosavomis lėšomis (25 proc. kiekvienos paskolos sumos) prie Paskolų teikimo priemonės įgyvendinimo, mokėti palūkanas, teikti ataskaitas bei, suėjus Paskolų teikimo priemonės lėšų grąžinimo terminui, grąžinti visas suteiktas Paskolų teikimo priemonės lėšas. Pagal šią finansinę priemonę paskolos gali būti teikiamos tiek naujai, tiek naudotai žemės ūkio technikai ar įrangai įsigyti, maksimalus teikiamos paskolos dydis – 70 tūkst. Eur, maksimalus paskolos terminas - 72 mėnesiai.

Nuo Paskolų teikimo lėšų pervadimo Finansų tarpininkui iki 2019 m. gruodžio 31 d. pagal finansinę priemonę suteikta 115,9 tūkst. Eur paskolų, iš kurių 86,93 tūkst. Eur sudaro Paskolų teikimo priemonės lėšos ir 28,94 tūkst. Eur kredito įstaigos lėšos. Bendrovė priskaičiavo 340,75 Eur palūkanų.

Iki 2020 m. pabaigos pagal šią finansinę priemonę ūkio subjektams planuojama suteikti 2,7 mln. Eur paskolų.

Numatomos finansinės priemonės

2020 m. ruošiamasi įgyvendinti naują finansinę priemonę – Paskolų, finansuojamų iš grąžintų ir grąžintinų lėšų, teikimas pirmine žemės ūkio gamyba užsiimantiems ūkio subjektams. Ši finansinė

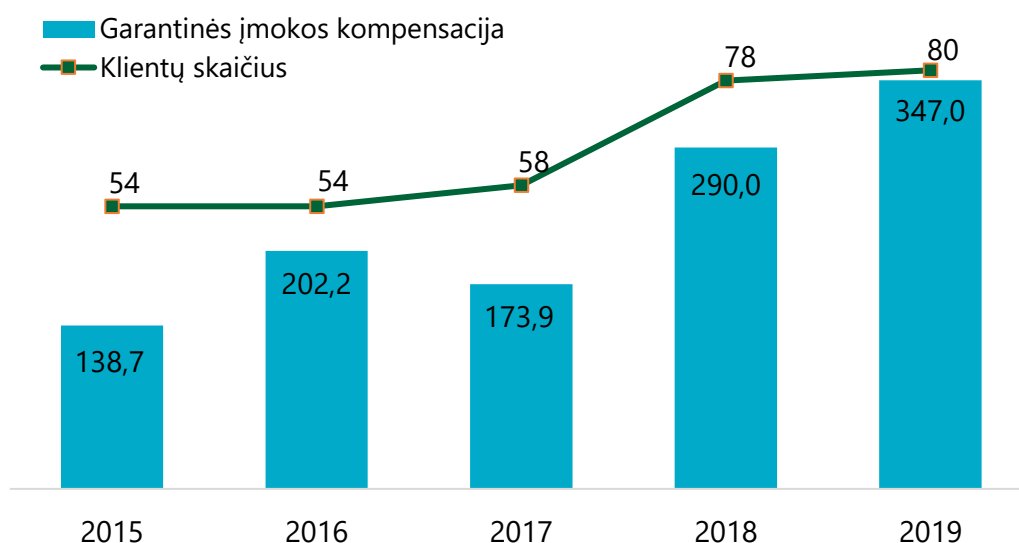
priemonė suteiktų papildomų galimybių ūkio subjektams gauti lengvatines paskolas žemės ūkio technikos ir įrangos, bei pienuių veislių galvijų telyčioms ir jų genetinės medžiagos įsigijimui.

Priemonės finansavimui numatoma panaudoti nepanaudotas PPG priemonės lėšas, kurios buvo skirtos išmokoms kredito įstaigai dėl ūkio subjektų negrąžintų į Paskolų portfelį įtrauktų paskolų. Naujai priemonei įgyvendinti planuojama panaudoti 3,8 mln. Eur.

Taip pat 2020 m. planuojama įgyvendinti finansinę priemonę, kuri suteiktų galimybes pasiskolinti apyvartinėms lėšoms, esant nepalankioms gamtinėms sąlygoms, bei administruoti kuriamus rizikos fondus žemės ūkio sektoriuje.

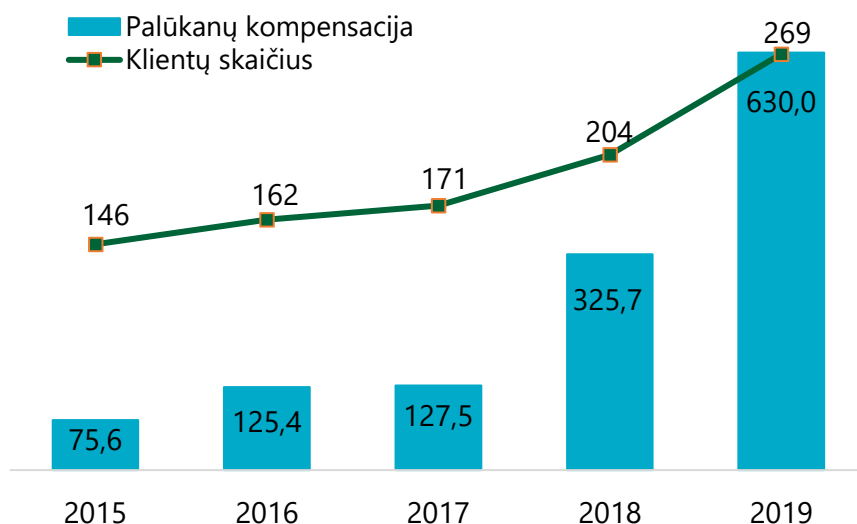
VALSTYBĖS PAGALBOS ADMINISTRAVIMAS

Bendrovė administruoja dalies garantinės įmokos ir dalies finansų įstaigoms sumokėtų palūkanų kompensavimą. 2019 m. iš Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir verslo skatinimo programos lėšų ūkio subjektams kompensuota 347 tūkst. Eur garantinių įmokų, kompensacija pasinaudojo 80 klientų (9 pav.).

9 pav. Dalinė garantinės įmokos kompensacija ūkio subjektams pagal metus

2019 m. iš Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir verslo skatinimo programos lėšų ūkio subjektams kompensuota 630 tūkst. Eur sumokėtų palūkanų. Palūkanų kompensacijomis pasinaudojo 269 klientai (10 pav.)

10 pav. Dalinė palūkanų kompensacija ūkio subjektams pagal metus

KORUPCIJOS PREVENCIJA BENDROVĖJE

Atsižvelgiant į 2018 m. birželio 27 d. priimto Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 5.8 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 101 straipsniu, Bendrovė parengė Korupcijos prevencijos programą ir sudarė galimybes pateikti pranešimus apie galimus korupcijos atvejus. Prevencijos programos tikslas – nustatyti ir pašalinti priežastis, sudarančias sąlygas galimai neskaidriai Bendrovės darbuotojų veiklai, užtikrinant kokybišką garantijų paraiškų vertinimą, sprendimų priėmimą, įvykdomų garantinių įsipareigojimų lėšų išmokėjimą, kontrolę ir informacijos sklaidą garantuotų kreditų gavėjams. Programos uždavinys – vykdyti nuolatinę ir kryptingą korupcijos prevencijos politiką bei užtikrinti skaidrią ir veiksmingą Bendrovės darbuotojų veiklą.

Bendrovė netoleruoja korupcijos jokiais jos formomis ir imasi visų galimų priemonių įgyvendinant korupcijos prevenciją. Vykdydama savo veiklą, Bendrovė laikosi visų įstatymų ir kitų jai taikomų teisės aktų.

Užtikrinant Prevencijos programos nuostatų įgyvendinimą, pažeidimų prevenciją, skaidrumą ir pasitikėjimą, Bendrovė sudaro sąlygas informuoti apie programos pažeidimus. Bendrovės darbuotojai ir gyventojai raginami telefonu, paštu, elektroniniu paštu, atvirai arba anonimiškai pranešti apie galimai neskaidrias Bendrovės darbuotojų veikas.

Bendrovės darbuotojai dalyvavo Žemės ūkio ministerijos rengiamuose mokymuose korupcijos prevencijos klausimais, dalyvavo VšĮ „Galimybių plėtra“ rengiamuose mokymuose „Antikorupcinis visuomenės švietimas ir informavimas“.

INFORMACIJOS APIE BENDROVĖS VEIKLĄ SKLAIDA

Siekdama įgyvendinti savo pagrindinį tikslą - padėti ūkio subjektams gauti finansinių išteklių bei dirbti pelningai – Bendrovė 2019 m. didesnę nei ankstesniais metais dėmesį skyrė informacijos sklaidai apie teikiamas paslaugas ir naujoves.

Bendrovė, siekdama didesnio žinomumo rinkoje ir būti arčiau esamo ar potencialaus kliento, ieško geriausių būdų, leidžiančių užmegzti asmeninį, betarpišką kontaktą, tiek su finansų įstaigų darbuotojais, tiek su socialiniais partneriais. Todėl palaiko glaudžius dalykinius ryšius su bankais, kredito unijomis, žemdirbių organizacijomis. Bendrovės specialistai pravedė mokymus visų Medicinos banko filialų darbuotojams. Bendrovės teikiamos paslaugos pristatytos susitikime su Rokiškio rajono ūkininkais. Paruošta glausta, išsami informacija apie Bendrovės teikiamas paslaugas ir atspausdinta Biržų, Pasvalio, Alytaus, Plungės, Ukmergės, Rokiškio, Joniškio rajoniniuose laikraščiuose. Nuolat rengiama naujausia ir aktualiausia informacija apie Bendrovės teikiamas paslaugas, kuri talpinama Žemės ūkio rūmų tinklalapyje. Dalyvauta žemės ūkio parodoje „Ką pasėsi...2019“. Garantijų teikimo patirtimi pasidalinta AECM organizuotuose 3 seminaruose. Bendrovės darbuotojai lankėsi Estijos garantijų fonde MES, kur pasidalino patirtimi teikiant garantijas ir įgyvendinant finansines priemones.

Bendrovės vadovas ir specialistai dalyvavo žemės ūkio kooperatyvų asociacijos „Kooperacijos kelias“ ir Žemės ūkio rūmų apskrito stalo diskusijoje „Kooperatinės veiklos finansavimo būdai ir priemonės“, kuriame aptartos kooperatyvų veiklos finansavimo priemonės ir galimybės. Taip pat Bendrovės teikiamos paslaugos pristatytos Žemės ūkio rūmų tarybos posėdyje.

Bendrovės specialistai aplankė 27 kredito įstaigas ir su jų darbuotojais aptarė garantijų teikimo sąlygas, atsakė į darbuotojams iškylančius klausimus.

2019 m. pabaigoje Bendrovė atliko klientų, pasinaudojusių valstybės garantijomis, apklausą. Apklausos tikslas – išsiaiškinti klientų požiūrį į teikiamas garantijų, palūkanų kompensavimo paslaugas, bendrą situaciją kreditavimo sektoriuje. Daugiausiai apklausoje dalyvavusių klientų – ūkininkų ūkiai (83 proc.), taip pat dalyvavo įmonės kaimo vietovėse (9 proc.), žemės ūkio bendrovės, kooperatyvai, įmonės mieste (8 proc.). Pagrindinė klientų veikla – augalininkystė (65 proc.) ir gyvulininkystė (30 proc.). Pagal darbuotojų skaičių 97 proc. apklausoje dalyvavusių klientų turi nuo 1 iki 9 darbuotojų, daugiau nei pusė jų (55 proc.) veiklą vykdo virš 10 metų, dar 23 proc. veikia nuo 5 iki 10 metų. Dažniausiai klientai informaciją apie Bendrovės teikiamas paslaugas gauna iš kredito įstaigų darbuotojų (89 proc.), taip pat ją randa Bendrovės svetainėje internete www.garfondas.lt (34 proc.) – ten jiems pateikiama išsami ir aktualiausia informacija apie garantijų teikimo sąlygas, palūkanų bei garantinės įmokos kompensavimo tvarką. Apklausoje net 85 proc. klientų nurodė, kad, jų nuomone, Bendrovės darbuotojai savo darbą atlieka profesionaliai, 89 apklaustųjų nurodė, kad

garantijos suteikimo procesas buvo pakankamai greitas. 77 proc. apklaustųjų finansavimo su Bendrovės garantija planuoja kreiptis ir ateityje, likusi dalis šiuo metu to neplanuoja, bet tokios galimybės neatmeta.

Žemės ūkio ministerijos viešųjų ryšių skyriui bei kitoms žiniasklaidos priemonėms teikiama informacija apie Bendrovės teikiamas paslaugas - individualias garantijas bei finansinių priemonių įgyvendinimą. Bendrovės internetinėje svetainėje atnaujinama informacija apie teikiamas paslaugas, organizuojamus seminarus bei kitus renginius.

L. e. direktoriaus pareigas

Romalda Globienė

VALSTYBĖS GARANTIJŲ LIMITO PANAUDOJIMAS

Kredito įstaiga	Suteiktos garantijos finansų įstaigoms			Finansavimo ir garantijų likutis		
	Skaičius	Finansavimo suma, mln. €	Garantijų suma, mln. €	Skaičius	Finansavimo suma, mln. €	Garantijų suma, mln. €
Citadele bankas	369	50,38	35,14	30	3,39	2,03
Danske bankas	10	6,31	2,79	1	0,23	0,05
Jungtinė centrinė kredito unija KREDA	173	23,46	16,92	106	11,63	8,38
Kredito unijos (specializuotos)	80	16,04	11,04	47	7,91	5,62
Kredyt Bank	5	54,72	54,72	0	0,00	0,00
Lietuvos centrinė kredito unija LCKU	485	49,94	36,75	319	25,94	19,65
Luminor bankas	1399	420,70	336,15	138	16,57	9,96
Mano bankas	5	1,26	0,87	2	0,18	0,13
Medicinos bankas	534	42,99	25,79	147	6,81	4,04
SEB bankas	778	301,09	256,06	39	8,02	4,46
Snoras	223	45,15	28,13	16	6,24	3,25
Swedbank	831	72,09	44,22	54	6,35	3,53
Šiaulių bankas	567	103,28	66,79	175	27,42	18,29
UniCredit	8	2,36	1,63	2	0,10	0,06
Ūkio bankas	145	9,91	6,84	1	0,02	0,01
Iš viso	5612	1.199,68	923,85	1077	120,80	79,45
Garantiniai įsipareigojimai, mln. €	79,45					
Garantijų limitas 2019 m., mln. €	179,02					
Nepanaudotas garantijų limitas, mln. €	99,57					

	Suteiktos garantijos finansų įstaigoms								
	Iš viso			2018 m. 01-12 mėn.			2019 m. 01-12 mėn.		
	Garantijų skaičius	Finansavimo suma, mln. €	Garantijų suma, mln. €	Garantijų skaičius	Finansavimo suma, mln. €	Garantijų suma, mln. €	Garantijų skaičius	Finansavimo suma, mln. €	Garantijų suma, mln. €
Žemdirbiai, kaimo verslininkai, perdirbimo įmonės	5533	724,87	449,04	223	32,18	21,60	208	30,58	21,82
Paskolų garantijos	5510	722,49	448,17	216	31,87	21,45	202	30,18	21,68
Lizingo garantijos	23	2,39	0,88	7	0,30	0,15	6	0,39	0,14
Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra	79	474,81	474,81	3	21,09	21,09	0	0,00	0,00
Iš viso	5612	1.199,68	923,85	226	53,26	42,69	208	30,58	21,82
Rezultatai pagal finansų įstaigas (be Agentūros)									
Citadele bankas	368	38,21	22,97	3	0,67	0,44	6	1,46	0,97
Danske bankas	10	6,31	2,79	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Jungtinė centrinė kredito unija KREDA	173	23,46	16,92	20	3,03	2,24	39	6,00	4,17
Kredito unijos (specializuotos)	80	16,04	11,04	9	2,25	1,68	8	1,19	0,95
Lietuvos centrinė kredito unija LCKU	485	49,94	36,75	73	7,56	5,82	72	8,97	6,95
Luminor bankas	1360	203,77	119,22	24	4,75	2,92	22	2,50	1,70
Mano bankas	5	1,26	0,87	1	0,28	0,20	0	0,00	0,00
Medicinos bankas	534	42,99	25,79	36	2,68	1,41	15	1,54	0,91
SEB bankas	744	110,10	65,07	7	1,27	0,55	7	1,46	1,00
Snoras	223	45,15	28,13	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Swedbank	831	72,09	44,22	8	0,88	0,58	11	1,52	0,86
Šiaulių bankas	567	103,28	66,79	41	8,74	5,71	28	5,94	4,31
UniCredit	8	2,36	1,63	1	0,07	0,04	0	0,00	0,00
Ūkio bankas	145	9,91	6,84	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Iš viso	5533	724,87	449,04	223	32,18	21,60	208	30,58	21,82